

**Kodekso/Zakono/
6 dyvesestyr, angluno čhon 2005 brš.**

Skerdo vaš lil:
Lil zakonosko 2005 berš
Nr 17, poz. 141,
Nr 62, poz. 550.

važ tyknedyr nacji, grupy etnikane thaj e čhib regionalno

Kotyr 1

Pheniben buhlo

Art. 1.

Adava kodekso /zakono regulin e butia, save sy phandle kaj te našaveł-pes thaj te barvalakir-pe identifikacija kulturaki tyknedyre nacjengo thaj etnikane grupengo, vi regulin e butia, save sy phandle e regionalnone čhibiasa vaš łako bariakiribe, sykaveł syr te kerł-pes, kaj sako jekh manuš te javeł dykhno adiake kokores, nadykhi pe łeste, save sy jov etnikane grupatyr thaj sykaveł, save sy butia, kompetencja (džanibe) themytkone administracija thaj instytucjen, save sy ando regionalno terytori vaš adale butia

Art. 2.

1. Tyknedyr nacja, adiake syr pheneł, pinckireł adava kodekso /zakono/ sy kodo grupa polskakire themeskire manuša, save odphenen khetanes pe adava kryterium:

- 1) Sy len kutedyr syr javire manušen, save dživen ando Rzeczpspolita Polska;
- 2) sykaven-pes thaj dyčoł kodo so peskire kulturasa, čhibjasa thaj tradycjasa sy jone javir syr savore manuša save dživen ando kodo them;
- 3) kamen te zagaruven peski čhib, kultura thaj tradycja;
- 4) sy len paciaben ke pesko historykano nacjako jekhipe thaj sy len kamlipe pe kodo kaj kodo saro te javeł sykado thaj te urykiren kodo te na nanašaven;
- 5) łengire prapapy dživenas pe adava terytorium Rzeczypospolita Polsko na kutedyr sy 100 berš pale;
- 6) sy phandle thaj pinčkiren-pes nacjasa, savi sy organizyme dre pesko them.

2. Vaš tyknedyr nacji pinčkireł-pes adasave manušikane grupy:

- 1) białorusko;
- 2) česko;
- 3) litovsko;
- 4) sasytko /germanitko/;

- 5) ormiańsko;
  - 6) rusko;
  - 7) słowacko;
  - 8) ukraińsko;
  - 9) biboldengi /judytko/;
3. Etnikane tyknedyr nacji, adiake syr phenel, halol adava kodekso /zakono/ sy grupa polskakire themeskire manuša, save odphenen khetanes pe adava kryterium:
- 1) sy len kutedyr syr javire manušen, save dživen ando Rzeczpsolita Polska;
  - 2) sykaven-pes thaj dychoł kodo so peskire kulturasa, čhibjasa thaj tradycjasa sy jone javir syr savore manuša save dživen ando them;
  - 3) kamen te zagaruven peski čhib, kultura thaj tradycja;
  - 4) sy len pinćkiriben, paciaben ke pesko historykano etnikano jekhipi thaj sy len kamlipe pe kodo, kaj kodo saro te javel sykado thaj te urykiren kodo te na nanašaven;
  - 5) lengire prapapy dživenas pe adava terytorium Rzeczypospolita Polsko na kutedyr sy 100 berš pałe;
  - 6) nane phandli thaj na pinćkireł-pes e nacjasa, savi sy organizyme dre pesko them.
4. Vaš tyknedyr nacji etnikane pinćkireł-pes adasave manuškane tyknedyr manuškane grupy:
- 1) karaimsko;
  - 2) łemkengi;
  - 3) romani;
  - 4) tatarsko;

Art. 3.

Sako jekhvar, kana ando adava kodekso /zakono/ rakir-pes vaš:

- 1) tyknedyr nacji – haloł-pes ando adava tyknedyr nacji manuškane thaj etnikane grupy, savendyr sy phendło ando art. 2;
- 2) čhib tyknedyre nacjengi – haloł-pes čhib, savjasa rakiren tyknedyr nacji vaj manuškane etnikane grupy vaš save phenel art. 2.

Art. 4.

1. Sako jekh manuš, savo sy tyknedyre nacjaty, sy les ando zakonosko čačipe ke peski decyzja vaš adava, kaj te phenel peske so sy jov tyknedyre nacjaty vaj na , a kodo decyzja, vaj kana phandło sy kodo decyzjasa čačipnasko zakono, savo leł peske kodo manuš na potyrdeł pałe peste nisavo bilačimos.
2. Nikon našty te javel zoriasa mangno, feri adiake syr phenel adava kodekso /zakono/, kaj te deł, te sykaveł informacija vaš peste, so sy jov tyknedyre nacjaty, save manušendyr jov sy, vaš čhib peskire tyknedyre nacjaki vaj religia.
3. Nikon na musj te sykaveł lilenca vaj javir čhanes, kaj sy jov manuš tyknedyre nacjako

4. Manuša, save sy tyknydyre nacjendyr šaj len peske adava zakonosko čačipe, freima, save javen adale kodeksostyr /zakonostyr/ sar jekhdženo manuš vaj khetanes javire peskire manušenca, save sy kodo tyknydyre nacjaty.

Art. 5.

1. Našty varkon te kereš varso, so jandel asimilacija manušenge, save sy tyknydyre nacjaty, kana butia kodo sy kerde zoriasa a manuša kodo na kamen.
2. Našty varkon te kereš varso, kana celo kodo butiako sy kaj te paruveš proporcja tyknydyre nacjaki vaj etnikane grupaki pe erytorium phuvjako pe savo dživen kodo tyknydyr nacji.

Art. 6.

1. Našty varkon te kereš dyskryminacija vaš adava , so varkon sy tyknydyre nacjaty.
2. Instytucji e rajengire ando them, sy te keren saro ando peskire butia ando celo:
  - 1) te deš-es zor, akceptacija ando pherdo thaj čačuno statuso syr sare javire manušenge dre sfera ekonomiki džiiipnaski, politykani thaj kulturaki maškar manušende save sy tyknydyre nacjaty a manušende saven sy butedyr ando them;
  - 2) te deš-pes vast, zor e manušenge, save syr objekto dyskryminime, na kamene thaj pe lende sy kerdy zorjasa bari bibax, vaš adava so sy jone tyknydyre nacjaty;
  - 3) te zorjakir-pe dialogo maškarkulturako.

Kotyr 2

E butia tyknydyre nacjakire čhibjasa

Art. 7.

1. Manuša, save sy tyknydyre nacjaty sy len zor ando zakonosko čačipe, kaj te den peske, peskire łava /anava/, te činen /randen/ adiake syr sy ando lengo čhibiako alfabeto, thaj vi te keren registracija ando akty cyvilna administracijakire liła, thaj ando dokumenty indentifikacyjna .
2. Łava /anava/ manušengire, save sy tyknydyre nacjaty čhindle /randele/ ando javir alfabeto syr łacinytko sy transliteryme.
3. Ministro vaš administracija manušengi ando khetani decyzja e ministrosa savo sy vaš religia, khangiria, tyknydyr nacji vi etnikane grupy, sy te phenel ando lił syr te javel kerdy transliteracija, savjaty phenel-pes ando ust.2, dykhi pe adava kaj te javel kodo kerdo adiake syr sy čhindlo /randlo/ dre čhib tyknydyre nacjengi.

Art. 8.

Manuša save sy tyknydyre nacjendyr sy len ando zakonosko čačipe kaj:

- 1) bi darjako te rakiren peskire čhibjasa dre pesko pryvatno džiiipen, pe so dyves oficjalne maškar manušende;
- 2) te keren, te traden, te bichaven informacija ando peski čhib tyknydyre nacjaki;
- 3) te thoven ando čhib tyknydyre nacjaki informacija, savjako haraktero sy pryvatno;
- 4) te syklon e čhib tyknydyre nacjaki vaj ando čhib tyknydyre nacjaki.

Art. 9.

1. Dre gaveski, foroski administracija, paše čhib oficjalno administracijaki, šaj sy te javeł kerdy buty vi dre čhib, savi dela zor, e čhib tyknedyre nacjaki.
2. E čhib, savi deł zor /žutin/ šaj te kerel-pes łasa buty feri ando administracija gavytko, forytko dre phuv savi dživen tyknedyr nacji, ne sy len na kutedyr syr 20 % maškar savore manuša, save odoj dživen thaj lengi čhib, sar čhib savi deł zor /žutin/ savjasa kerel-pes oficjalno buty sy registryme ando Administracijako Rejestro Gavengo, duredyr khareł-pes / sy anav / „ Administracijako Rejestro”.
3. E šansa kaj te kerel-pe butia ando čhib, savi deł zor /čhib žutimaski/ sykaveł, so e manuša, save sy tyknedyre nacjaty, feri na kodo so phenel ust. 5, sy len zor, thaj čačipe zakonosko ke:
  - 1) te zrysjon ke administracija gaveski, foroski/ łavenca vaj liłesa ando peski čhib, savi sy oficjalno pinžardy syr čhib, savi deł zor, /žutin/;
  - 2) te leł-pes pałpałe, kana sy oficjalno mangipe, odpheniben vi ando čhib savi žutin liłesa vaj ando rakiribe.
4. Vi šaj mekheł-pes kaj e lił, savo deł-pe ke administracija te javeł čhindło /randło/ ando čhib, savi deł zor /žutin/. Adasavo lił nane biłačo thaj šaj łes nadykhen ando administracija
5. Procedura, kana varkon kameł kaj pałpałe administracija te dykheł łesko lił, sy kerdy feri ando oficjalno čhib administracijaki.
6. Nikon našty te nakameł te kerel buty adiake syr phenel zakono čačipnasko vaj e buty savi sys kerdy ando oficjalno čhib administracijaki , kana sytuacija mangel te javeł sygno rezultato butiako, te janedeł pesko celo.
7. Kana varkones naj paciaben, našty te akceptyn varsavi decyzja, kana mangel-pes javir rezultato kodo butia sy kerde vaš lił ando oficjalno čhib administracijako.

Art. 10.

1. Registracija ando Administracijako Rejestro kerel šerutno, savo ligireł kodo Administracijako Rejestro ministro vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj etnikane grupy. Kodo registracija kerel kana mangel liłesa gavesko vaj forosko šerutno kedype.
2. Mangipen liłesa, savesty, phenel ust.1, sy te sykaveł andre informacija administracijaki, sode manuša dživen ande kodo gav, foro, sode sy odoj/kothe/manuša, save sy tyknedyre nacjaty, savengi čhib sy te javeł oficjalno, sar čhib žutimaski, savi dela zor ando butia thaj vi sy te javeł decyzja šerutne kedypnasko ando kodo gav vaj foro, savi phenel, kaj kodo administracija akceptyn thaj phenel savi e čhib žutimaski, sy te javeł oficjalno ke buty ando lengi administracija.
3. Angił kodo registracija ando Administracijako Rejestro o ministro, vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj etnikane grupy, kerel veryfikacija, dykheł kodo lił mangipnasko, savesty, phenel ust.1. Ministro vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj etnikane grupy šaj na kerela registracija ande Administracijako Rejestro, kana lił mangipnasko nane kerdo adiake syr phenel o ust.2.
- 4) Ministro vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj etnikane grupy, odphenela reregistracija ande Administracijako Rejestro, kana cyfra manušengi, save dživen ande gaveski phuv thaj sy tyknedyre nacjaty na kamen jone kaj lengi čhib te javeł oficjalno syr čhib

žutimaski, savi deł zor ando butia sy tyknedyr syr 20% ando cyfra savore manušengi, save dživen ande kodo gavesko vaj forosko terytori.

5. Kana sy negatyvno decyzja vaš registracija ando Administracijako Rejestro e šerutne gaveskire vaj forosko sy len drom kaj te den pesko bilošalo lił ke krissy dministracijako.
6. Ministro teł savesko vast sy butia vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji, etnikane grupy, kana sy adasavo lił mangipnasko šerutne kedypnasko ando gav vaj foro kaj te khoseł Administracijakire Rejestrostyr kodo gav vaj foro, ministro kodo kereł.
7. Ministro vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji, etnikane grupy, dre konsultacija e ministrosa vaš manušikani administracija, phenela ande pesko oficjalno lił, syr te ligireł-pes Administracijako Rejestro thaj kerła jekh kopia sar te javeł kerdo o lił mangipnasko, savestyr phenel ust. 1. dykhi pe adava, kaj ande kodo lil te javeł informacija, savi konkretno sykaveł indetyfikacija gaveski, łav /anav/regionosko, forosko, gavesko thaj informacija vš, savi phenel-pes ando ust.2.

Art. 11.

1. Ando administracija gavytko, foroski, savi sy registryme ando Administracijako Rejestro butiaria, save odoj keren buty dre łakire filii, ando tyknedyr gavytko administracija, dre administracija budžetoski šaj pokinena łenge butedyr łove, kana džinena jone čhib žutimaski, savi sy te deł zor ando butia administracijake pe łako terytorii. Sode łove sy te doresen kodo manuša, regulinen kodo zakonoskire liła vaš pokin e manušenge, save keren buty ando kodo administracija.
2. Manuš, savo phenel so džineł čhib žutimaski, sy łes te javeł dyplomo, lił, vaj certyfikato, savo phenel kodo.
3. Ministro vaš butia khangiritka, religia, tyknedyr nacji, etnikane grupy phenela dre konsultacija e ministrosa vaš sykłakiribe, edukacija, manušikano bariakiribe, peskire liłesa, save sy te javen kodo dyplomy, liła vaj certyfikaty, savendyr phenel ust.2, dykhi vaš sare čhibia tyknedyre nacjengi.

Art. 12.

1. Butedyr tradycyjna łava /anava/ dre čhib tyknedyre nacjengi šaj javena čhindle, thode paše:

- 1) themytkone administracijakire łava /anava/ gavengire, foroskire, paše obiekty fizjograficzna,
- 2) paše forytko drom / ulica/ - saven sy łava /anava/dyme dre gadžikani čhib polsko adiake syr phenen javir zakonoskire liła.
2. Butedyr javir łava /anava/, savendyr phenel ust.1, šaj sy te javen thode, sykade paše

javir

anava, feri dre kodo gavesko vaj forosko regiono save sys registryme ando „Rejestro gavesko” savo ligireł o ministro vaš khangira, religia, tyknedyr nacji, etnikane grupy,

pe

terytorium, ando savo kodo anava /łava/ sy thode paše łava /anava/ oficjalna, ando čhib tyknedyre nacjengi thaj etnikane grupengi. Registracija ando „Rejstro gavesko” kereł ministro vaš khangira, religia, tyknedyr nacji, etnikane grupy, kana sy sthodo lił mangipnasko šerutne gaveskire manušengo kodo phuvjatyr pe savi sy thode, čhindle, sykade łava /anava/, feri ande kodo na łel-pes ando kodo butia ust.7 thaj art.13 ust.1-7.

3. Butedyr łava/anava/, savendyr phenel ust. 1 našty te javen phandle łavenca/anavenca/

save sys ando berša 1933-1945, save denas, akharenas kodo łavenca raja šerutne ando Trito Rajho Sasytko /Germaniako/ vaj ando Phandyne Socjalistyčna Republiki Rusijakire.

4. Butedyr ława/anawa/, savendyr phenel ust.1, šaj javena vligirde pe saro regiono gavytko, vaj ando foria, štety.
5. Butedyr ława/anawa/, savendyr phenel punkto 1, sy thode pałe łav /anav/ ando oficjalno čhib polsko thaj našty te javen thode feri jone kokore.
6. Kana sy decyzja kaj te thovel-pes paše łav/ anav/ ando čhib tyknedyre nacjaki, ande kodo kereł-pes adiake syr phenel reguła kana čhines kodo łav /anav/ ande kodo čhib.
7. Kaj te deł-pes javir łav /anav/ varsave gaveske, foroske vaj fizjografičnone obiektoške dre čhib tyknedyre nacjaki, šaj njaveła dova kerdo, kana javeła mangipnasko lił gaveskire šerutne manušengi, ne syr:
  - 1) e cyfra manušengi, save dživen odoj ande regiono gavesko, forosko, save sy tyknedyre nacjaty, našty te javeł tyknedyr syr 20% ando savori populacija manušengi, save dživen ande kodo gavytko, forytko regiono administracijako, vi kaj te javeł dyno łav, /anav/ javir ando čhib tyknedyre nacjaki, kodo phendło sys ando konsultacija, savi sys kerdy ando trybo sar phenel art.5a ust.2 zakonosko/kodeksosko/ 8 martostyr 1990 beršestyr vaš administracija gaveski (Lił.zakonosko/kodeksosko/ 2001 beršestyr. Nr 142, poz. 1591, pałał parudo.1)), thaj ande kodo konsultacija sys butedyr syr phaš manuša, save dživen ando gav vaj foro;
  - 2) kana mangipnasko lił šerutne manušengo gavestyr vaj forostyr dorešcia pozytyvno opinia Komisjaki vaš Łava /anawa/ Štetengire thaj vaš Obiekty Fizjografična, savi sys kerdy vaš zakono /kodeksko/ 29 dyvesestyr, oxtoto čhon 2003 beršestyr vaš oficjalna administracijakire ława/anawa/ štety /thana/ obiekty fizjografična (Lił zakonosko /kodeksosko/. Nr 166, poz. 1612).
8. Kaj te łe-pes decyzja, te deł-pes ława./anawa/ forytkone dromenge /ulica/ ando čhib tyknedyre nacjengi, pe kodo sy reguły zakonoskire, savendyr phenel- pes ando zakono/kodekso ust.7 pkt 1.

Art. 13.

1. Kedype šerutnengo ando gav prezentyn magipnasko lił, savestyr phenel art.12 ust 7, vaš mangipe manušengo, save dživen ando gav,foro thaj sy tyknedyre nacjaty vaj peskire inicjatyvatyr.Kana džal lił mangipnasko vaš ława /anawa/ štetengire kaj dživen manuša, e kedypen šerutnengo ando gav, foro sy majangłał te kereł konsultacija e manušenca ande kodo gav, foro, šteto, ando trybo savo sy sykado ando art.5 ust.2 zakonosko/ kodeksosko/ vaš administracija gavytko.
  2. Kedype šerutnengo ando gav tradeł mangipnasko lił, savestr phenel art. 12 ust.7, ministroske vaš khangiria, religia, tyknedyre nacjengi thaj grupy etnikane, pełde vasta vojevodskire.
  - 3.Ando mangipnasko lił, savestyr sy phendło ando art. 12 ust. 7, sy te javeł andre:
    - 1) decyzja šerutne kedypnasko ando gav vaš javir łav /anav/, savo sy te javeł dyme štetoske vaj fizjografičnone obiektoške ;
    - 2) lačo te javeł šunibe /hango/ kana varkon phenel kodo łav /anav/, savo sy te javeł dyme štetoske vaj fizjografičnone obiektoške ando čhib polsko;
-

1) Paruiben ando teksto savo sy ando zakono /kodekso/ sys oficjalno sykado dre Lił zakonosko /kodeksosko/ 2002 berš. Nr 23, poz.220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568 oraz z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759.

- 3) kana džal vaš obiekto fizjografično - opinia vojevodaskire šerutnego ando regiono, kaj sy kodo obiekto;
  - 4) propozycja vaš nevo šunibe /hango/ łavesko /anavesko/ savo sy te javeł thodo ando čhib tyknedyre nacjaki;
  - 5) phendle, sykade rezultaty vaš konsultacja, savjaty pheneł-pes ando ust.1 thaj ando art. 12 ust. 7 pkt 1;
  - 6) informacja vaš kodo sode łove džana pe pokin, kana vligireł-pes kodo paruibnaski propozycja.
- 4.Procedura vaš pinia savi mangeł-pes sys skerdy, kana nane opinia, saviaty pheneł ust.3 pkt 3, ande cyro /vrama/ 30 dyves, dyvesesty dre savo łyno sys kodo lił vaš opinia.
- 5..Vojevoda sy obligime te deł ministroske, savo sy vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane lił magipnasko, savesty pheneł art. 12 ust. 7, na kutedyr syr dre 30 dyveesa, e dyvesesty kana lił dorestia, thaj te deł peski opinia . Ministro, savo sy vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane deł Komisjake vaš Łava/anava/ Śtetengire thaj Obiekty Fizjografična lił magipnasko, kaj te deł joj peski opinia. Komisja vaš Łava/anava/ Śtetengire thaj Obiekty Fizjografična sykaveł ministroske, savo sy vaš khangiria, religia,tyknedyr nacji thaj grupy etnikane, peski opinia pełde vasta ministroskire,
- savo sy vaš administracja manušikani, maj sygo kana dykheła kodo lił magipnasko.
- 6.Dyme łav /anav/ štetoske vaj fizjografičnone obiektoške ando čhib tyknedyre acjengi sy akceptyme, kana anav/łav/ kodo sys registryme ande Rejestro gavengo.
  - 7.Registracja, savjaty pheneł ust. 6, kerel ministro,savo sy vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane, kana leł pozytyvno opinia Komisjaty vaš Łava/anava/ Śtetengire thaj Obiekty Fizjografična.
  8. Ministro savo sy vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane šaj odphenela registracja ke Rejestro gavengo łava /anava/, save sy te javen dyme štetenge vaj fizjografičnone obiektoške dre čhib tyknedyre nacjengi vaj khoseła kodo łav /anav/ kodo Rejestrostyr, kana kodo łav/ anav/ javeła phandło e łavesa /anavesa/ e cyrostyr (vramaty) 1933 –1945, savo dyne šerutne ando Sasengo/Germaniako/
- Tryto
- Rajho, vaj ko Pahandype Socjalistyčna Republiki Rusijakire.
9. Kana sy odpheniben vaš registracja, savjaty pheneł ust. 6, thaj kana khoseł-pes łav /anav/, savesty pheneł ust. 8, gaveskire šerutne kedypnaske sy puterdo drom te deł ando krissy administracjako pesko lił thaj dykhipe pe kodo buty.
  10. Ministro, savo sy vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane, dre konsultacja e ministrosa vaš administracja manušikani, phenela, ando pesko oficjalno lił, syr sy te javen kerde liła gavytkune šerutne kedypnasko:
    - 1) lił vaš registracja gaveski ke Rejestro gavengo,
    - 2) vaš łav /anav/ savo sy te javeł dyno štetoske vaj fizjografičnone obiektoške dre čhib tyknedyre nacjaki – ne dykhi pe tang informacja, savi sys thody ando Rejestro gavengo
  11. Ministro savo sy vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane, dre

konsultacija e ministrosa vaš administracija manušengi, phenela, dre oficjalno lił, syr te ligireł-pes Rejestro gavengo thaj deł tang informacija, savi javeła ande Rejestro, dykhi pe anav regionosko, forosko pe savi phuv sy gav, anav gavesko, administracijako anav štetosko vaj fizjografičnone obiektosko thaj łav /anav/, savo sy dyno ando čhib tyknydyre nacjaki.

12. Ministro vaš transporto, dre konsultacija e ministrosa savo sy vaš khangiria, religia, tyknydyr nacji thaj grupy etnikane thaj ministrosa vaš butia dre administracija manuškani, phenela, dre oficjalno lił hurdes procedura syr te thoveł-pe paše oficjalno čhindle /randle/ łava /anava/ javir łava /anava/ dre čhib tyknydyre nacjengi, dykhi pe barype thaj stylo čhinibnasko, savesa sy čhindle /randle/ łava /anava/ dre čhib polsko thaj ando čhib tyknydyre nacjengi.

Art. 14.

E cyfra manušengi, sode sy len ando gav thaj gaveski phuv, save sy tyknydyre nacjaty, savjaty phenel art. 9 ust. 2, art. 10 ust. 4 i art. 12 ust. 7 pkt 1, sy te javeł /trobuł/ pinžardy cyfra oficjalno, savi sys akceptyme pelde administracija themytko syr sys kerdy registracija manušengi ando them.

Art. 15.

1. Łovytko pokiniben phandło procedurasa, savi vligireł dre gaveski phuv oficjalno čhib tyknydyre nacjaki, savjasa sy te žutin ando administracija thaj pokiniben finansytko phandło e butienca, save vligiren neve łava/anava/, savendyr phenel art. 12 ust. 1, dre čhib tyknydyre nacjengi, feri na ust. 2, sy te deł gavesko budžeto.
2. Łovytko pokiniben phandli e butiasa, savi paruveł tablo informacijako, pe savo sy thodo łav/anav/ štetosko vaj fizjografičnone obiektoske dre čhib tyknydyre nacjaki sy pokindło łovenca, save sy themytkone budžetostyr.

Art. 16.

Ministro savo sy vaš khangiria, religia, tyknydyr nacji thaj grupy etnikane leł decyzja kaj adava /kado/ zakono /kodekso/ te javeł parudo pe čhibia tyknydyre nacjengi

Koty 3 Edukacija thaj kultura

Art. 17.

Butia ando čačipen zakonosko manušengo, save sy tyknydyre nacjaki vaš edukacija vaj te syklon peski čhib vaj ando čhib tyknydyre nacjaki, vi ando čačipen zakonsko kodo manušengo vaš syklakiribe peski historia thaj kultura tyknydyre nacjaki, kereł-pes adjake syr sykaveł trybo ando zakono/kodekso/7 dyvesestyr, eniato čhon 1991beršestyr, vaš systemo edukacijako (Lił zakonosko/kodeksosko/e 2004 beršestyr. Nr 256, poz. 2572, Nr 273, poz.2703 thaj Nr 281, poz. 2781).

Art. 18.

1. Organy administracjakire ando them sy te keren specjalna butia ando celo, kaj te zorjakiren butia, save putrawen drom kaj te vazden , zagaruven thaj te buhlakiren barvalipe kulturako tyknedyre nacjengi.

2.Kodo specjalna butia, savendyr phenel ust. 1, šaj kodo te javen dotaciji celoskire vaj podmiotokire pe:

- 1) butia kulturakire, artystičnone instytucjengi pe butia artystykane, kulturakire tyknedyre nacjengi thaj pe savore butia, save janden barype, barvalipe tyknedyre nacjengire kulturake;
- 2) inwestycja savi del zor, kaj te zagaruvel-pe barvalipe kulturako tyknedyre nacjaki;
- 3) te kereł-pes bukhi, žurnali, liła, periodyky thaj druki ando čhibja tyknedyre nacjaki vaj ando čhib polsko, sar druko /printo/ vaj ando javir butiengire tehniky save registrynen bilty thaj fonia;
- 4) te del-pes zor televizjakire thaj radioskire programenge, save keren tyknedyr nacji;
- 5) te zagaruvel-pe štety, save sy phandŕe tyknedyre nacjengire kulturasa;
- 6) pe butia thaj kodo saro so kereł-pes ando kluby;
- 7) pe biblioteki thaj dokumentacija vaš džipen kulturako vi artystykano tyknedyre nacjengo;
- 8) edukacija čhavorengi thaj ternengi, savi sy kerdy ande but riga;
- 9) pe džanibe, pinžaripe vaš tyknedyr nacji;
- 10) javir programy realizyme /kerde/ ando celo, savendyr sy phendŕo ando ust. 1, thaj

butia

save zorjakiren integracija tyknedyre nacjengi.

3. Dotacija, savjatyр phenel-pes ando ust. 2, savi javela dyme themskire budžetostyr, a kodo łove javena ando vast ministrosko savo sy vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane, šaj javena dyme bi puterde konkursosko, pe savo del-pes oferta. Ministro savo sy vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane, so berš oficjalne phenela save kryteri sy te javen kerede kaj te lel-pe dotacija, savjatyр phenel ust. 2. art. 14- 18 zakonosko /kodeksosko/24 dyvesestyr, štarto čhon 2003 berš, paŕe butia vaš mištypen manušengo thaj paŕe volontariato (Lił zakonosko/kodeksosko/Nr 96, poz. 873 thaj 2004 berš Nr 64, poz. 593, Nr 116, poz. 1203 i Nr 210, poz. 2135) kereł-pes adiake.
- 4.Łove pe butia, savendyr phenel-pes ando ust. 1, šaj del terytorialno instytucja administracjaki peskire budžetostyr organizacijenge vaj instytucjenge, save realizynen/keren/ butia kaj te vazden, te zagaruven barvalipe kulturako tyknedyre nacjengi.
5. Dotacija podmiotovo, savjatyр phenel ust. 2, šaj doresen organizaciji tyknedyre nacjengi vaj instytucji kulturakire, save vazden kultura tyknedyre nacjaki thaj den zor łake. Lił zakonosko/kodeksosko /art. 73 ust. 4 zakonosko/kodeksosko/ 26 dyvesestyr, dešujekto čhon 1998 berš. vaš finansy manušengire (lił zakonosko/kodeksosko/ 2003 beršestyr. Nr 15, poz. 148, paŕe parudo.2)) kereł-pes adiake.

-----
2) Pariube ada teksto sykado ando adava zakono/kodekso/ sys ficjalnie sykado dre Lil zakonosko./kodeksosko/ e 2003 beršestyr. Nr 45, poz.391, Nr 65, poz. 594, Nr 96, poz. 874, Nr 166, poz. 1611 thaj Nr 189, poz. 1851, e 2004 beršestyr Nr 19, poz.177, Nr 93, poz. 890, Nr 121, poz. 1264, Nr 123, poz. 1291, Nr 210, poz. 2135 thaj Nr 273, poz. 2703 thaj e 2005 beršestyr. Nr 14, poz. 114.

Kotyr 4 **Čhib regionalno**

Art. 19.

1. E čhib regionalno adiake syr pinčkireł zakono/ kodekso/ khetanes Europakire Kartasa /fodasa/ vaš Čhibia Regionalna vaj Tyknedyre Nacjengi sy kodo čhib, savi:
  - 1) sy tradycyjnalno rakirdy/vorbisardy/ pe terytorium themesko pełde manuša themytka, saven sy syr grupa manuškany kutedyr maškir javire manušende ande kodo them;
  - 2) kodo čhib sy javir syr oficjalno čhib themeski; na obleł joj dalekty oficjalnone čhibjaki ando them thaj ni čhibja emigrantengire.
2. Regionalno čhib adiake syr pinčkireł zakono/kodekso/ sy čhib kašubsko.Lił zakonosko /kodeksosko/ art. 7-15 kereł-pe adiake, ne feri e cyfra gavytkune manušengi, savendyr phenel art. 14, sy te pinčkireł-pe cyfra manušen, save rakiren kodo regionalnone čhibjasa, savi sys akceptyme pełde administracija, kana sys kerdo pałuno oficjalno ginavipe manušengo ando them.

Art. 20.

1. Buty dre zakono, čačipe manušengo, save rakiren čhibjasa, savjatyр phenel art.19, ke syklakiribe čhib vaj syklakiriben ande kodo čhib kereł-pe adiake syr sy pheł zakono /kodekso/ dre art. 17.
2. Organy šerutne administracijakire ando them, sy te den zor, te vazden thaj te keren saro ando celo kaj te zorjakiren butia, save zagaruven,vazden upre thaj barvalakiren čhib, savestyr phenel - pe dre art. 19. Lił zakonosko/kodeksosko/ art. 18 ust. 2 thaj 3 vi ust. 5 kereł-pe adiake.
- 3.E butia, save sy te den zor ando instytucji themytka, savendyr phenel-pe ando ust. 2, šaj sy te javeł kodo zor finansytko, a łove šaj sy te javen dyne gavytkune, terytorialnone budžetostyr e organizacijenge vaj instytucjenge, save keren butia, programy vaš kodo kaj te zagaruveł-pe thaj te barvalakir-pe čhib, savjatyр phenel art.19.

Kotyr 5

Organo instytucjako vaš butia tyknedyre nacjengi thaj grupy etnikane

Art. 21.

- 1.Organo themytkone administracijako vaš butia save obleł adava zakono/kodekso/ sy ministro vaš khangiria, religia thaj tyknedyr nacji vi grupy etnikane.
2. Kodo ministro, savo sy vaš vaš khangiria, religia thaj tyknedyr nacji vi grupy etnikane

maj but:

- 1) kereł saro mišto kaj e butia vaš čačipen zakonosko thaj adava so mangel tyknedyr nacji te javeł kerdo mišto, ande kodo jov hadeł/vazdeł/ pozytyvna butia, vaš tyknedyr nacji thaj progamy, save sy:
  - a) te zagaruven, te haden/vazden/ upre pesko barvalipen historiako, kulturako thaj čhib tyknedyre nacjengi, ande gvarantyme pherdy integracija themeskire manušenje, save sy tyknedyre nacjendyr,

- b) te keren butia, save den sako jekhe manuśeske jekh patyv, nadykhi pe łengi etnikani identyfikacija;
- 2) khetanes kereł buty administracjasa, themytkone instytucjenca ande kodo kaj te najaveł phagirdo zakonosko čačipe tyknedyre nacjaki;
- 3) kereł analiza thaj rodeł rezultato dre sytuacji zakonoskire, dre čačipen manuśengi tyknedyre nacjengi, vi ande butia, savendyr phenel pkt 1 lit. b;
- 3) kereł džanibe, edukin vaš tyknedyr nacji, łengi kultura thaj kereł syklakirdy analiza vaš sytuacija tyknedyre nacjengi, ande kodo vi vaš dyskryminacija, savjatyр phenel art. 6 ust.1, karing /katar/pes joj łel thaj sykaveł metoda vi strategia kaj joj te najaveł;
- 5) kereł butia te na hasioł, te javeł vazdyni upre, barvalakirdy čhib, savjatyр phenel art. 19.

Art. 22.

1. E butia vojewodaskire sy:
  - 1) koordynacija ando pesko regiono, savo sy tel łesko vast ando butia themytkone administracjakire, save keren butia vaš tyknedyr nacji;
  - 2) vazdeł butia, kaj te javeł respektyme zakonosko čačipe tyknedyre nacjengo, butia save na mekhen, kaj te na javeł phagirdo kodo zakonosko čačipen thaj dyskryminacija manuśengi, save sy tknedyre nacjendyr;
  - 3) vazdeł butia, save rozphanden, hasiakiren problemy tyknedyre nacjengi;
  - 4) vazdeł butia, kaj te javeł respektyme manuśengo zakonosko čačipe, save rakiren čhibjasa, savjatyр phenel art. 19.
2. O celo butiengo, savendyr phenel ust. 1, vojevoda kereł kooperacija terytorialnone instytucjenca thaj javire organizacjenca, a majbut organizacjenca tyknedyre nacjengo, thaj deł opinia programenge, save sy te javen kerde vaš tyknedyr nacji, vi pale adava kaj te na hasjoł thaj te javeł vazdyny upre, čhib, savjatyр phenel-pe dre art. 19, butia, save kerde sy pe terytorium kodo vojewodasko.
3. Vojevoda šaj vazdeł, deł nominacija manuśeske, savo sy te łel-pes ando butia vaš tyknedyr nacji thaj grupy etnikane adiake syr phenel art. 35 zakonosko/kodeksosko, 5 dyvesestyr, šofto čhon 1998 beršestyr, vaš administracija themeski ando vojewodasko regiono (Lił zakonosko 2001 beršestyr. Nr 80,poz. 872, pałał. par.3) pe cyro bi jagorosko.

Art. 23.

1. Kereł-pes e Komisja Khetany Themeski thaj Tyknedyre Nacjengi vi Etnikane Grupengi syr organo, savo deł opinia peski gody e Premiroske, akhardy duredyр sy syr „, Khetany

Komisja”.

2)E butia Khetane Komisjaki sy:

-----
3) Parudo teksto sys sykado dre Lił.zakonosko 2001 berš. Nr 128, poz.1407, 2002 beršesty. Nr 37, poz. 329, Nr 41, poz. 365, Nr 62, poz. 558, Nr 89, poz. 804 i Nr 200, poz.1688, z 2003 r. Nr 52, poz. 450, Nr 137, poz. 1302 i Nr 149, poz. 1452 othaj 2004 beršesty. Nr 33, poz.287.

©Kancelaria Sejmoski

s. 12/12

1) te deł opinia vaš butia, save kereł-pe ando vaš čačipe zakonosko thaj kodo so mangel tyknedyr nacji, ande kodo deł pesko dykhipe pe realizyme butia vaš čačipen manušengo,

den propozycja vaš butia, save len drom kaj te den gvarancja kodo butienge vaš zakonosko čačipe thaj kodo, pe so užaren tyknedyr nacji;

2) deł opinia vaš programy, save den šansa kaj te zagaruveł-pe thaj te barjakir-pe barvalipe kulturako tyknedyre nacjengi thaj save vazden, haden upre čhib regionalno;

3) deł opinia vaš projekty, akty zakonskire, save sy phandle tyknedyre nacjenca;

4) deł opinia kicy /sode/ thaj syr te javen dyme łove, save sy te džan themskire budžetostyr

pe butia, save den zor te hasjoł, barvalakiren, vazden upre idendyteto kulturako tyknedyre nacjengi vi vazden upre, barjakiren čhib regionalno;

5) vazdeł butia, save nadomeken ke dyskryminacija manušen, save sy tyknedyre nacjaty.

3. kaj te javen mišto kerde butia Khetany Komisja:

1) kereł khetane butia themytkune administracijakire inistytucjenca thaj gavytkune foroskire administracjasa vi kodo manuškane organizacjenca save kamen te keren khetany buty;

2) šaj zrysoł ke instuytucji, syklakirde manuša, organizaciji manuškane thaj majbut vaš opinia, thaj lengo dykhipe, ekspertyzy vaj informaciji;

3) šaj mangel ke pe, ke peskire butia save kereł repreentanten terytorialnone administracijaty, manuškane organizacijendyr thaj syklakirde manušen.

Art. 24.

1. Ande Khetany Komisja sy:

1) reprezentanty themeskire administracijaki:

a) ministro savo sy vaš khangiria, religia , tyknedyr nacji thaj grupy etnikane,

b) ministro vaš administracija manušengo,

c) ministro vaš kultura thaj zagarupe kodo saro so sy ando kultura themytkone nacjaki,

d) ministro vaš syklakiribe thaj edukacija,

e) ministro vaš finansy themskire manušengo,

f) ministro vaš buty,

g) ministro vaš čačipen,

h) ministro vaš butia andre them,

- i) ministro vaš butia save keren asekuracija manušenge,
- j) ministro vaš avratune, javie themengire butia,
- k) Prezeso Šerutne Administracijako vaš Statystyka,
- l) Kedype Konsilosko vaš Zagaripe Rypiribe Maribe thaj Dukha,
- m) Šerutno ando Kancelaria Premieroski,

2) reprezentanty tyknedyre nacjengi ando baripe cyfrako:

- a) duj repezentanty białoruskone tyknedyre nacjaty,
  - b) jekh repezentanto čexytkone tyknedyre nacjaty,
  - c) duj repezentanty litevskone tyknedyre nacjaty,
  - d) duj repezentanty sasytkone /geermaniakire/ tyknedyre nacjaty,
  - e) jekh repezentanto ormianytkone tyknedyre nacjaty,
  - f) jekh repezentanto rusijakire tyknedyre nacjaty,
  - g) jekh repezentanto slovackone tyknedyre nacjaty,
  - h) duj repezentanty ukrainskone tyknedyre nacjaty,
  - i) jekh repezentanto biboľde /čhindytkone/ tyknedyre nacjaty,
  - j) jekh repezentanto karaimskone tyknedyre nacjaty,
  - k) duj repezentanty ľemkitkone tyknedyre nacjaty,
  - l) duj repezentanty romane tyknedyre nacjaty,
  - m) jekh repezentanto tatarskone tyknedyre nacjaty;
- 3) duj reprezentanty manušengire, save rakiren čhibjasa, savjaty pheneľ art. 19;
- 4) sekretari Khetane Komisjako, savo sy butiary ando administracija ministroski savo sy vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane.
2. Premiero thoveľ pe than thaj zľeľ thanestyр membren ando Khetany Komisja kana ando pesko liľ mangleľ kodo ministro vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane.
2. Ministro vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane informin organy themeskire administracijakire, savendyr pheneľ zakono /kodekso/ ust. 1 pkt 1, thaj organizaciji tyknedyre nacjengi vi manušen, save rakiren čhibjasa, savjatyр pheneľ-pe ando art.9, kaj kameľ te deľ pesko mangipnasko liľ Premieroske, savestyр pheneľ ust. 2.
- 4.Organo, savestyр pheneľ ust. 1 pkt 1, deľ ministroske, savo sy vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane peskire kandydaten ko Khetany Komisja ando cyro /vrama/ 90 dyves e dyvesestyр kana doresne liľ informacjasa, savestyр pheneľ ust. 3.
5. Savore tyknedyr nacji, savendyr phendľo sy ando art.2, thaj manuša, save rakiren čhibjasa, savjatyр pheneľ art. 19, den ministroske savo sy vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane peskire kandydaten ko Khetany Komisja, save reprezentynena peskire manušen tyknedyre nacjaty, vaj manušen, save rakiren čhibjasa, savjatyр pheneľ

art. 19, adakicy dženen, kicy phenel cyfra dyny kodo tyknedyre nacjake, vaj manuŝenge,

savi sy sykady dre ust. 1 pkt 2 vaj pkt 3, ando cyro 90 dyves, odoŝe dyvesestyr kana doresno sys liŝ informacjasa, savestyr phenel ust. 3.

6. Kana ande kodo cyro /vrama/, savestyr phenel ust. 5 varsavi tyknedyr nacja vaj manuŝa, save rakiren čhibjasa, savjaty phenel art. 19, na deŝa peskire kandydaten, vaj deŝa adakicy dženen kandydaten, ande so kodo butiasa paruvjen cyfra manuŝengi, savi sy oficjalno dyme kodo tknedyre nacjake, sykado sy ando ust. 1 pkt 2, thaj manuŝenge ando ust. 1 pkt 3, atunči ministro savo sy vaŝ khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane

deŝ peskire kandydaten kodo tyknedyre nacjake vaj manuŝenge kaj jone te den peski opinia vaŝ peskire kandydaty ko Khetany Komisja, save reprezentynena ŝen sar tyknedyr nacja vaj manuŝen. Kana kodo tyknedyr nacja vaj manuŝa na dena peski opinia ando cyro /vrama/30 dyves, e dyvesestyr kana ministro savo sy vaŝ khangiria, religia, tyknedyr

nacji thaj grupy etnikane mangia ŝendyr kodo opinia, a tunči kodo opinia sys kerdy.

7. Ando liŝ mangipnasko, savestyr phenel ust. 2, ministro savo sy vaŝ khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane, sykaveŝ thaj thoveŝ sar kandydaten ko Khetany Komisja odoŝe manuŝen, savjen dyne ando propozycja organy instytucjakire, savendyr phenel ust. 1 pkt 1, thaj tyknedyr nacji, vaj manuŝa, save rakiren čhibjasa, savejaty phenel art.19, feri bi ust. 6, thaj vi kandydatos pe sekretari Khetane

Komiisjako.

Art. 25.

1. Ministro, savo sy vaŝ khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane zrysioŝ ke Premiero mangipnasa, kaj te kxoŝel nominacija e membroski e Khetane Komisjaty kana:

- 1) kodo membro kokoro ŝel decyzja kaj te najaveŝ ando Khetany Komisja;
- 2) kana oficjalnie organo instytucjako, varsavi tyknedyr nacja vaj manuŝa, save rakiren e čhibjasa, savestyr phenel art. 19, savengo reprezentanto sy ande kodo komisja sar membro, mangjen ando liŝ e ministros, savo sy vaŝ khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane, thaj den pesko oficjalnono argumento, kaj te odkhareŝ-pes kodo manuŝes Khetane Komisjaty;
- 3) membro Khetane Komisjako kana kerdia varsavi bibax, sys phandado thaj sys krissyme ando krissy, a kodo so kerdia jov sys ŝeski doŝ.
2. o membrosko mandato ando Khetane Komisjako sy naŝado kana mereŝ.
3. Kana mebro naŝaveŝ pesko mandato ando Khetany Komisja vaj kana sy odkhardo membro, o Premiero pe mangipe ando liŝ e ministrosko, savo sy vaŝ khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane deŝ nominacija neve mebroske ke Komisja Khetany. Liŝ zakonosko/kodeksosko/ art. 24 ust. 2-7 kereŝ- pe adiake.

Art. 26.

Konsilo Ministrengo ŝaj thoveŝ andre dre Komisja Khetany, ando peski decyzja,

1. peskire themytkune administracjakire reprezentantos javires syr phenel art. 24 ust.1 pkt
1. Ke nominacija vaj odkharipe membros e Khetane Komisjatyр lеl-pe sykado art. 24 ust. 2,
3 thaj 7 vi art. 25.

Art. 27.

1. Šerutne ando Khetany Komisja sy reprezentanto ministrosko vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane, reprezentanto tyknedyre nacjengi thaj manušenengo, save rakiren čhibjasa, savjatyр phenel art. 19, kedyne peđe membry Khetane Komisjaki, savendyr phenel-pe ando art. 24 ust. 1 pkt 2 i 3.

3. Khetane Šerutnenge and Komisja Khetany deł nominacija thaj odkhareł pałpał Premiero, kana o ministro vaš khangiria, religia, tyknedyre nacjatyр thaj grupy etnikane deł leske liłesa pesko mangipe.

Art. 28.

1. Komisja Khetany kedel-pe na kutedyr syr jekhvar pe 6 čhona.
2. Kedyne Khetane Komisjako skhareł šerutno ando Komisja Khetany, savo sy reprezentanto mnistrosko vaš khangiria, religia, tyknedyre nacjatyр thaj grupy etnikane, ando peski inicjatyva vaj pe mangipnasko lił šerutnesko, savo sy reprezentanto tyknedyre nacjengo thaj manušenengo, save rakiren čhibjasa, savjatyр phenel art. 19.
3. Vaš adava kaj te kereł-pe khetano jekh dykhipe tyknerdyre nacjengo thaj manušenengo, save rakiren čhibjasa, savjatyр phenel art. 19, šerutno, savo sy reprezentanto tyknedyre nacjengo thaj manušenengo, sy les zor čačipnaski kaj te skhareł kedyne, ande savo javena feri membry Khetane Komisjaki, savendyr phenel art. 24 ust. 1 pkt 2 i 3. Kodo decyzja sy maj sygo šerutno te tradeł savore javirenge membrenge ando Komisja Khetany.
4. Vaš adava kaj te kereł-pe khetano jekh dykhipe themytkone administracjako, šerutno, savo sy reprezentanto ministrosko vaš khangiria, religia, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane, sy les zor čačipnaski kaj te skhareł kedyne, ande savo javena feri membry Khetane Komisjakire, savendyr phenel art. 24 ust. 1 pkt 1. Kodo decyzja sy maj sygo šerutno te tradeł savore javirenge membrenge ando Komisja Khetany.
5. Dykhipe, savestyр phenel ust. 3 i 4, thaj vi opinia, savjatyр phenel art. 23 ust. 2, sy dyme
Premieroske tha Ministrengire Konsiloske.
6. Tang regulamino butiako Khetane Komisjako sykaveł ando pesko oficjalno lił Premiero.

Art. 29.

1. Membry ando Komisja Khetany, nane pokindle vaš adava kaj sy jone ande kodo Komisja.
2. Manušenge, save reprezentynen tyknedyr nacji thaj manušen, save rakiren čhibjasa, savjatyр phenel art. 19, save keren buty ande Komisja Khetany, pokindle sy droma, soiben, adiakas, syr phenel administracjako zakono vaš adava sode love, kana pokineł-pes maušeske, savo kerel buty ando themeski vaj administracjaki instytucja dre sfera budžetoski, vaš kerdo drom ando buty pe terytori themesko, kerdo sy vaš art. 77s § 2 dre Kodekso butiako.

Art. 30.

1. Butia organizacjakire –tehnikane save sy ando Komisja Khetany kerel administracija, savi kreł butia e ministroske vaš khangiria, religja, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane

©Kancelaria Sejmowski

s. 16/16

2. Łovytko pokin vaš adava kaj e Komisja Khetany te kerel buty, sy pokindle e themeskire budžetostyr e łovengire kotyrestyr, savo sy e ministros vaš khangiria, religja, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane.

Art. 31.

1. Organo themytkone administracjako, terytorialno administracija thaj organizaciji tyknedyre nacjengi vi manušengi, save rakiren čhibjasa, savjatyр phenel art. 19, sy obligime te den ministroske vaš khangiria, religja, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane, pe lesko mangipe, informacija adakicy kicy sy te len butiatyr syr organo vaj syr organizacija, save sy vaš sytuacija tyknedyre nacjengi vaj manušengi, save rakiren čhibjasa, savjatyр phenel art. 19, vaj vaš butia save keren tyknedyre nacjenge, vaš zagarupe, vazdype čhib, savjatyр phenel art. 19.
2. Informacija, savjatyр phenel ust. 1, sy te javeł opininime pełde Komisja Khetany.
3. Ministro vaš khangiria, religja, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane kerel, na kutedyr syr jekhvar pe duj berš, raporto vaš sytuacija teknedyre nacjengi ando Polska, dykhi pe informacija, savjatyр phenel ust. 1. Raporto kodo sy te javeł opinime pełde Komisja Khetany.
4. Raporto khetanes opinjasa, savjatyр phenel ust. 3, sy dyme Ministrengire Konsiloske, thaj pale kodo – kana sy akceptyme kodo raporto pełde Konsilo Ministrengo – sy publikime pełde ministro vaš khangiria, religja, tyknedyr nacji thaj grupy etnikane ande forma elektronikany.

Art. 32.

Organy themytkone administracjaki, terytorialnone administracjaki thaj organizaciji

NGO sy obligime te den vojevodaske, kaj jov te del peski opinia, vaš dokumenty, save sy syr programy vaš butia pe terytorium kodo vojevodasko, save sy vaš tyknedyr nacji vaj save zagaruven, vazden upre čhib, savjatyр phenel art. 19, vaj pokineł- pe saro kodo programo, vaj varsavo lesko kotyr butiako themeskire łovenca.

Kotyr 6

Paruibe ando teksto savo sy akana, teksty zakonoskire save sys thaj jagoreskire

Art. 33. (khosno).

Art. 34.

Ando zakono/kodekso/ 7 dyvesestyr, eniato čhon 1991 beršestyr, vaš systemo edukacjako (Lił zakonosko/kodeksosko/ 2004 beršestyr. Nr 256, poz. 2572, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781) ando art. 13 dodeł-pe ust. 6 i 7 ando savo šunas:

„6. Ministro savo sy vaš syklakiribe thaj edukacija kerel butia ando celo kaj te del-pes šansa kaj te syklon syklakiribnaria, save keren buty ando škoła thaj te javel puterdo drom ke bukhi, save sy te javen ando škoły thja javir instyucji manuškane, savendyr phenel ust. 1.

©Kancelaria Sejmowski

s. 17/17

7. Ministro savo sy vaš edukacija thaj syklakiriben kerela butia ando celo, kaj te vazdeł-pe džanibe vaš historia, kultura, čhib thaj tradycji religjakire tyknedyre nacjengi thaj etnikane grupengi vi e manušengi, save rakiren regionalnone čhibjasa.

Art. 35.

Ando zakono/kodekso/ 29 dyvesestyr, dešudujto čhon 1992 beršestyr vaš radiofonia thaj telewizja (Lił zakonosko/kodeksosko/ 2004 beršestyr. Nr 253, poz.

2531)

vligirepe adasavo paruiben:

1) dre art. 21:

a) dre ust. 1a dodeł-pe pkt 8a ando savo šunas:

„8a) te leł-pes ando respekto kamlipe tyknedyre nacjengo thaj etnikane grupengo vi e manušengo, save rakiren regionalnone čhibjasa, ande kodo te kerel-pe emisji

programy

informacyjna ando čhibja tyknedyre nacjengo thaj etnikane grupengo vi ando regionalno čhib”,

b) dre ust.2 khoseł-pe pkt 9;

2) dre art. 30 dodeł-pe ust.4a ando savo šunas:

„4a. Kana javena vazdyme konsili vaš programy ando filiały radioskire vaj televizjakire,

save kerena emisji programy ando čhibja tyknedyre nacjengi thaj etnikane grupengi vi ando čhib regionalno, o šerutne dyrektory kodo instyucjengire lena ko konsili kandydaten, saven kamena te den organizacji tyknedyre nacjengire thaj etnikane grupengire vaj manuša, save rakiren regionalnone čhibjasa”.

Art. 36.

Ando zakono/ kodekso/4 dyvesestyr, eniato čhon 1997 beršestyr, vaš kotyra themytkone administracjakire (Lił zakonosko/kodeksosko/ 2003 beršestyr. Nr 159, poz. 1548, pałatuno paruiben.4) vligireł-pe adasavo paruiben:

1) dre art. 5 pkt 25 doreseł adasavo šuniben:

„25) religii thaj tyknedyr nacji vi etnikane grupy”;

2) art. 30 doreseł adasavo šuniben:

„Art. 30. Kotyr vaš religia thaj tyknedyr nacji vi grupy etnikane obłeł adasave butia:

1) relacija Themeski e Katolickone Khangirjasa , javire khangirjenca thaj instytucjenca save sy phandłe religiasa;

2) phandłe e butienca, save zagaruven thaj vazden barvalipe kulturako tyknedyre nacjengo thaj etnikane grupengo vi zagaruven thaj vazden upre čhib regionalno”.

Art. 37.

Ando zakono /kodekso/ 7dyvesestyr, dešto čhon 1999 beršestyr, vaš čhib polsko (Lił zakonosko/kodeksosko/ Nr 90, poz. 999, pałal parudo 5) ando art. 2 pkt 2 doreseł adasavo šuniben:

-----
4) Paruibe ando teksto sykade zakono/ kodekso/ sys prezentyme dre Lił zakonosko/kodeksosko/ 2003 berš. Nr 162, poz. 1568 i Nr 190, poz. 1864 thaj e 2004 beršestyr. Nr 19, poz. 177, Nr 69, poz. 624, Nr 91, poz. 873, Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1206, Nr 238, poz. 2390, Nr 240, poz. 2408 i Nr 273, poz. 2702.

©Kancelaria Sejmoski

s. 18/18

„2) zakonosko čačipe tyknedyre nacjengo thaj etnikane grupengo vi manušengo, save rakiren regionalnone čhibjasa”.

Art. 38.

Ando zakono/kodekso/ 29 dyvesestyr, oxtoto čhon 2003 beršestyr. vaš oficjalna administracjakire anava /łava/ štetengo vaj obiekty fizjograficzna (Lił zakonosko/kodeksosko/

Nr 166, poz. 1612) ando art. 5 dre ust.1 pałe pkt 5 dodeł-pes pkt 6 savo sy šundło:

„6) sekretari Themeskire Khetane Komisjako thaj Tyknedyre Nacjengo vi Etnikane Grupengo, kodo sys kerdo vaš liła zakonskire art. 23 zakonosko/kodeksosko/ 6 dyvesestyr, angłuno čhon 2005 beršestyr, vaš tyknedyr nacji , etnikane grupengo thaj vaš čhib regionalnono (Lił zakonosko/kodeksosko/ Nr 17, poz. 141).”.

Art. 39.

Ministro savo sy vaš khangiria thaj tyknedyr nacji vi etnikane grupy deła informacja instytucjenge, savendyr pheneł art. 24 ust. 1 pkt 1, organizacjenge tyknedyre nacjengo vi manušegire, save rakiren čhibjasa, savestyr pheneł art. 19, vaš adava, kaj te deł-pes ke Premiero kamlipe ando lił, savestyr pheneł art. 24 ust. 2, dre cyro /vrama/ 60 dyves e dyvesestyr kana sys sykado kado zakono /kodekso/.

Art. 40.

Ke butia, save oblyne sy kodo zakonosa/kodeksosa/, save sy regulime decyzjenca, savjasa sy obligime them Polskako ratyfikime maj angłal vaš akceptacja savi sykady sys ando maškirthemengo zakonosko uphenibe /dorakiribe/, stosyn-pe decyzji kodo dorakiribena.

Art. 41.

Butiaria ando administracija ministroski, savo sy vaš kultura thaj zagarupe barvalipen nacjako, save ži ke dyves, kana javeła oficjalno sykado kado zakono /kodekso/, keren butia vaš tyknedyr nacji thaj etnikane grupy, javena kodo dyvesestyr butiarenca ando administracija, savi kerel buty ando ministerstvo vaš khangiria, tyknedyr nacji thaj etnikane grupy. Teksto zakonosko art. 23¹ Kodekso butiako stosyn-pe adiake.

Art. 42.

1. Saro barvalipe ando administracija, savi kerelas buty ministroske vaš kultura thaj zagarupe kultura nacjako, butia save sys vaš čačipe zakonosko tyknedyre nacjengo e dyvesestyr ando savo oficjalnie javeła sykado kado zakono /kodekso/ saro kodo barvalipe javeła administracijako, savi kerela buty ministroske savo sy vaš khangiria, tyknedyr nacji thaj etnikane grupy.
2. Love , save sy sykade ando kotyr 24 budžeto themesko kultura thaj zagarupe barvalipe nacjako save sy thode pe butia vaš čačipen zakonosko tyknedyre nacjengo thaj pe butia kaj de kerel-pes liła cegi, žurnali ando čhib regionalno javena tradyme

-
- 5) paruibe ando teksto adale zakonosko /kodeksosko/sys sykade dre Lił zakonosko/kodeksosko/ 2000 berš. Nr 29, poz. 358, z 2002 r. Nr144, poz. 1204, e 2003 beršestyr. Nr 73, poz. 661 othaj e 2004 beršestyr. Nr 92, poz. 878.

kodo dyvesestyr syr javeła oficjalnie sykado adava/ kado/ zakono /kodekso/ ke kotyr 43 ando budžeto themesko vaš khagiria, religia, tyknedyr nacji thaj etnikane grupy

Art. 43.

Zakono/ kodekso vdžal ando džiipen kana našena 3 čhona e dyvesestyr kana javeła jov sykado, feri bi art.36, art. 39, art. 41 i art. 42, save vdžana ando džiipen ando dyves kana javeła jov oficjalnie sykado.